

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-15

Diarienummer SFF-2023-01183

Handläggare

David Engelhardt

Telefon: 031-365 03 60

E-post: david.engelhardt@stadsfast.goteborg.se

Revidering av Göteborgs Stads riktlinje för systematiskt elsäkerhetsarbete

Förslag till beslut

I stadsfastighetsnämnden:

1. Stadsfastighetsnämnden reviderar Göteborgs Stads riktlinje för systematiskt elsäkerhetsarbete enligt bilaga 1 till stadsfastighetsförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Stadsfastighetsnämnden delegerar till förvaltningsdirektören att vid behov av mindre justeringar revidera Göteborgs Stads riktlinje för systematiskt elsäkerhetsarbete

Sammanfattning

I stadsfastighetsnämndens reglemente ingår samordningsuppdraget att i kommunfullmäktiges ställe säkerställa att kommunen fullgör vad som står i elsäkerhetslagen (2016:732) och dess förordningar. För att uppfylla uppdraget är det viktigt att samordna elsäkerhetsarbetet på ett enhetligt sätt. Det görs bland annat genom uppdaterad styrdokumentation på området.

Stadsfastighetsnämnden föreslår anta en uppdaterad riktlinje för Göteborgs Stads systematiska elsäkerhetsarbete. Syftet med uppdateringarna är att bibehålla dokumentets relevans och öka dess användarvänlighet samt säkerställa att det stödjer förvaltningarna i att uppfylla elsäkerhetslagens krav. Uppdateringarna medför inga nya krav eller ekonomiska konsekvenser utan förtydligar de redan befintliga reglerna.

Förvaltningen betonar att ett kontinuerligt förebyggande elsäkerhetsarbete är viktigt för att upprätthålla elsäkerheten och stötta berörda nämnder och förvaltningar. Elsäkerhetsdokumenten är av betydelse för stadens arbete och behöver hållas aktuella för att möjliggöra att de lagstadgade kraven omhändertas effektivt. Därför rekommenderas även att stadsfastighetsnämnden ger förvaltningsdirektören befogenhet att vid behov genomföra mindre justeringar av riktlinjen för att underlätta det administrativa arbetet. För större ändringar krävs dock beslut av nämnden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Uppdateringen av riktlinjens innehåll förändrar inte vilka krav som ställs på de nämnder och förvaltningar som berörs av den, och därmed inte heller bedömningen av dess konsekvenser. Förvaltningen har därför inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Uppdateringen av riktlinjen innehåller bland annat språkliga ändringar som syftar till att underlätta förståelsen och läsbarheten. Det kan underlätta möjligheten att ta till sig dess innehåll och därmed applicera det i verksamheterna. I sak förändrar dock inte uppdateringen vilka krav som ställs på de nämnder och förvaltningar som berörs den, och därmed inte heller bedömningen av dess konsekvenser. Förvaltningen har därför inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. Göteborgs Stads riktlinje för systematiskt elsäkerhetsarbete

Ärendet

Stadsfastighetsnämnden har tidigare antagit Göteborgs Stads riktlinje för systematiskt elsäkerhetsarbete. För att behålla dokumentets relevans behöver det hållas uppdaterat. I samband med uppdateringar är det värdeskapande att se över innehållet och dess struktur för att göra det mer användarvänligt och därigenom underlätta arbetet för stadens förvaltningar.

Stadsfastighetsnämnden föreslår fastställa uppdateringen av riktlinjen för övergripande styrning av elsäkerhet inom staden samt delegera till förvaltningsdirektören att vid behov besluta om mindre revideringar av densamma.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Stadsfastighetsnämnden antog i juni 2023 en ny riktlinje för systematiskt elsäkerhetsarbete. Detta som en följd av att nämndens reglemente omfattar samordningsuppdraget att i kommunfullmäktiges ställe säkerställa att kommunen fullgör vad som står i elsäkerhetslagen (2016:732) och dess förordningar.

För att behålla dokumentets relevans behöver det hållas uppdaterat. Stadsfastighetsnämnden föreslår därför att anta uppdateringarna av det föreslagna dokumentet.

Syfte

Syftet med att inkludera elsäkerhet i stadens övergripande styrdokumentation är att tydliggöra arbetsmiljö- och elsäkerhetslagstiftningarnas krav på elsäkerhet samt ge stöd i hur dessa krav ska omhändertas inom berörda nämnder och förvaltningar i Göteborgs Stad. För att dokumentet ska behålla sin relevans behöver det hållas uppdaterat.

Syftet med de föreslagna ändringarna är att göra innehållet mer lättillgängligt genom omdisponering av text och formuleringar. Uppdateringen syftar också till att bibehålla riktlinjens relevans över tid och underlätta uppdateringsarbete i framtiden genom att ta bort delar som redan återfinns i lag, föreskrifter och svensk standard.

Elsäkerhetsuppdraget

Göteborgs Stad har som ambition att vidmakthålla en hög nivå av elsäkerhet för viktiga samhällsfunktioner. För att säkra en hög elsäkerhetsnivå är det viktigt att de styrande dokumenten på området hålls uppdaterade.

Det systematiskt elsäkerhetsarbete är främst ett förebyggande arbete som måste ske med kontinuitet. En del i det arbetet är att se över de styrande dokumentens relevans och göra de förändringar som krävs för att de ska uppfylla sitt initiala syfte. Genom omarbetning av riktlinjen skapar vi bättre förutsättningar för förvaltningarna att utföra de uppgifter på området som ålagts dem. En uppdaterad riktlinje hjälper förvaltningarna att upprätthålla elsäkerhetsnivån och anpassa sitt arbete efter lagstiftningen.

Varje nämnd ansvarar som tidigare för sitt eget elsäkerhetsarbete inom sina egna budgetamar. Att anta uppdateringen av riktlinjen innebär i sig inga nya ekonomiska konsekvenser eller ansvar utifrån elsäkerhetslagstiftningen, utan förtydligar endast de i lagen redan ställda kraven.

Förändringar i riktlinjen

I uppdateringen av Göteborgs Stads riktlinje för systematiskt elsäkerhetsarbete har ett antal förändringar gjorts för göra den tydligare, mer användarvänlig och enklare att hålla uppdaterad över tid.

Formuleringar har justerats från att vara kravställande till att bli mer rådgivande. Det ger varje förvaltning möjlighet att efter sina egna förutsättningar utforma sitt elsäkerhetsarbete baserat på riktlinjens innehåll.

Vidare har ett förtydligande gjorts om att riktlinjen endast omfattar elsäkerhetsaspekter kopplade till arbetsmiljölagstiftningen, inte hela arbetsmiljöområdet.

För att bibehålla dokumentets relevans över tid och förenkla framtida uppdateringar har namngivna föreskrifter tagits bort, liksom definitioner som redan återfinns i lagar och standarder. Dessutom har textens struktur och formuleringar omdisponerats för att öka läsbarheten och tydligheten.

Ett viktigt tillägg betonar nu att det systematiska elsäkerhetsarbetet är ett kontinuerligt arbete som behöver fortgå för att säkerställa kvaliteten över tid.

Uppdateringarna medför inga nya krav eller ekonomiska konsekvenser utan förtydligar de redan befintliga reglerna.

Förvaltningens bedömning

För att få förståelse och möjlighet att erbjuda stöd är det viktigt att området elsäkerhet hanteras enligt stadens rutiner för likartade områden behäftade med lagkrav, till exempel kraven på systematiskt brandskyddsarbete.

De övergripande styrdokument för elsäkerhet som tillförts stadens styrdokumentation för att tydliggöra och skapa förutsättningar på området behöver hållas uppdaterade för att vara relevanta och fylla sin funktion. Det är endast då de är till hjälp för nämnder och förvaltningar inom staden.

För att förenkla det administrativa arbetet med att hålla riktlinjen aktuell, föreslår förvaltningen att stadsfastighetsnämnden delegerar till förvaltningsdirektören att vid behov besluta om mindre revideringar av riktlinjen för systematiskt elsäkerhetsarbete.

En mindre justering kan exempelvis innebära språkliga förändringar och hänvisningar som i sak inte förändrar riktlinjens krav på de nämnder och förvaltningar den berör. Vid större justeringar såsom ändrade ansvarsförhållanden mellan nämnder lyfts beslutet till stadsfastighetsnämnden.

Stadsfastighetsförvaltningens bedömning är att man genom att uppdatera riktlinjen för systematiskt elsäkerhetsarbete fortsatt fullgör vad som står i nämndens reglemente och förvaltningens vidaredelegation när det kommer till att säkerställa elsäkerhetslagstiftningens grundkrav på Göteborgs Stad som elinstallationsföretag, men att arbetet inte är fullbordat enbart med dokumentet på plats. Det är en process som måste fortgå kontinuerligt och det kvarstår fortfarande ett arbete i att stödja varje berörd förvaltning att implementera och vidmakthålla dess innehåll i den egna verksamheten. Att uppdatera styrdokumentationen är en del av det arbetet.

För en elsäkerhetssamordnare med uppdrag att stödja staden inom elsäkerhetsområdet spelar innehållet i de övergripande styrdokument en väsentlig roll. De ger området en tydlig inriktning, och att de hålls uppdaterade och relevanta är avgörande för arbetet. Dels i att upplysa förvaltningarna om hur kraven i elsäkerhetslagen ska omhändertas, dels i att stödja dem i deras fortsatta systematiska elsäkerhetsarbete.

Mot bakgrund av ovan rekommenderas stadsfastighetsnämnden därför att anta uppdateringarna av stadens elsäkerhetsriktlinje enligt bilaga 1.

Maria Hagberg

Martin Blixt

Avdelningschef
Utveckling och styrning

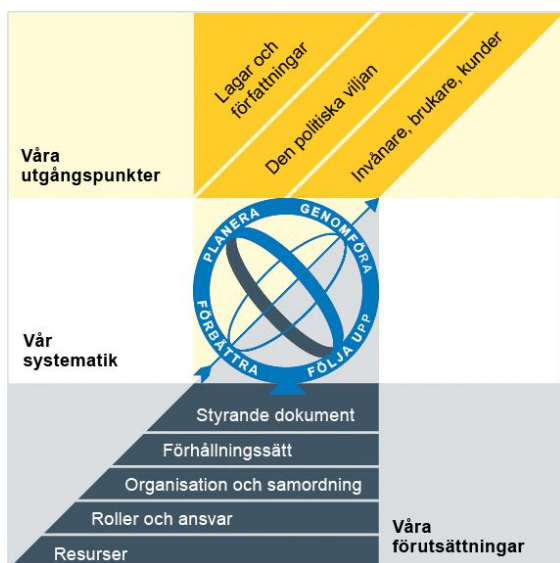
Förvaltningsdirektör

Göteborgs Stads riktlinje för systematiskt elsäkerhetsarbete

Reglerande styrande dokument

Policy
► **Riktlinje**
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av:
Stadsfastighetsnämnden

Gäller för:
Göteborgs Stads nämnder
och förvaltningar

Diarienummer:
[Nummer]

**Datum och paragraf för
beslutet:**
2023-06-15, §118

Dokumentsort:
Riktlinje

Giltighetstid:
Tillsvidare

Senast reviderad:
2024-xx-xx

Dokumentansvarig:
Elsäkerhetssamordnare,
Göteborgs Stad

Bilagor:
Göteborgs Stads egenkontrollprogram för elsäkerhet

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna riktlinje.....	4
Vem omfattas av riktlinjen	4
Bakgrund	4
Koppling till lagstiftning	4
Koppling till andra styrande dokument	5
Stödjande dokument.....	5
Riktlinje	5
Inledning.....	5
Grundprincip för elsäkerhet:.....	6
Uppgifter som ska utföras inom elsäkerhet	6
Uppgifter som ska utföras av förvaltningar inom Staden:.....	6
Samordning av elsäkerhet inom stadens förvaltningar	7
Uppföljning.....	7
Bilagor	7

Inledning

Syftet med denna riktlinje

Syftet med denna riktlinje är att tydliggöra arbetsmiljö- och elsäkerhetslagstiftningarnas krav på elsäkerhet samt ge stöd i hur dessa kan omhändertas inom berörda förvaltningar och nämnder inom Göteborgs Stad.

Kraven är väl reglerade och kan delas upp i tre ansvarsområden:

- arbetsgivarens ansvar för personalens säkerhet och kompetens
- innehavarens ansvar för elektriska starkströmsanläggningar och elektriska utrustningar
- ledningens ansvar för utförande av elinstallationsarbete.

Vem omfattas av riktlinjen

Denna riktlinje gäller tills vidare för Göteborgs Stads förvaltningar och nämnder som efter analys av verksamheten visar sig berörda av något av arbetsmiljö- och elsäkerhetslagstiftningarnas tre ansvarsområden avseende elsäkerhet.

Bakgrund

Kommunfullmäktige (KF) tog i maj 2019 genom Handling 2019 nr 100 beslut att komplettera lokalnämndens reglemente (övertaget av stadsfastighetsnämnden) och utöka nämndens uppdrag att omfatta samordningsuppdraget att tillsammans med berörda nämnder i KF:s ställe säkerställa att kommunen fullgör vad som står i elsäkerhetslagen¹ och dess förordningar.

Denna riktlinje är framtagen som en vägledning för berörda nämnder och förvaltningar i sitt elsäkerhetsarbete och därigenom skapa förutsättningar för Göteborgs Stad att ta det ansvar som åligger dem i enlighet med arbetsmiljö- och elsäkerhetslagstiftningens krav på elsäkerhet.

Koppling till lagstiftning

Elsäkerhetslagen¹ och dess förordning med tillhörande föreskrifter syftar till att främja hög elsäkerhet och minska risker för att el orsakar person- eller sakskada. Lagen reglerar skyldigheter för utförande av elinstallationsarbete samt för den som innehar elektriska anläggningar och utrustningar.

Enligt arbetsmiljölagen² ska arbetsgivaren förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Elsäkerhet ska hanteras på samma sätt som andra risker genom att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete.

¹ SFS 2016:732

² SFS 1977:1160

Koppling till andra styrande dokument

Styrande dokument	Koppling till denna riktlinje
Göteborgs Stads säkerhetspolicy	Policyn anger grundkraven samt tydliggör ansvar för stadens säkerhetsarbete.
Göteborgs Stads egenkontrollprogram för elsäkerhet (bilaga 1)	Egenkontrollprogrammet innefattar organisation, system, rutiner och övriga åtgärder som krävs för att Stadens elinstallationsarbeten ska utföras i enlighet med gällande regelverk.

Stödjande dokument

Som stöd till denna riktlinje finns vägledning bland annat i form av utgivna handböcker från de ansvariga myndigheterna på området.

- Elsäkerhetsverkets handbok för elinstallationsföretag
- Elsäkerhetsverkets handbok för innehavare av elanläggningar
- Arbetsmiljö- och Elsäkerhetsverkets handbok – Arbete vid risk för elektrisk fara

Riktlinje

Inledning

Ett effektivt och verkningsfullt elsäkerhetsarbete är viktigt för alla anställda inom Göteborgs Stad och för våra kunder; boende, besökare och näringsliv.

Systematiskt elsäkerhetsarbete är främst ett förebyggande arbete som måste ske med kontinuitet. Det är viktigt för att förhindra personskador genom att förebygga tillbud och olyckor på grund av el. Bristande underhåll av elektriska anläggningar och elektriska utrustningar är också en vanlig brandstiftare varav en stor del kan upptäckas genom att utföra föreskriven tillsyn.

Staden har ett flertal viktiga samhällsfunktioner bland annat vattenförsörjning, kommunikation, renhållning, vård, bostäder och utbildning som har behov av en robust strömförsörjning med höga krav på elsäkerhet.

Göteborg Stad är som ägare av fastigheter och lokaler ofta innehavare av elektriska anläggningar och elektriska utrustningar. I sin innehavarroll är man även en stor beställare av tjänster som påverkas av elsäkerhetslagstiftningen. Som utförare av elinstallationer är Göteborgs Stad att betrakta som elinstallationsföretag. Dessutom är Staden arbetsgivare med ansvar för personalens arbetsmiljö, en arbetsmiljö som även innefattar elsäkerhet.

Det eltekniska området är under stark utveckling och nya produktionskällor och konsumtionsmönster är viktiga att beakta, inte minst när det gäller rutiner inom elsäkerhet så att risk för person- och saskador minimeras även om teknikutvecklingen går snabbt.

Grundprincip för elsäkerhet:

Elsäkerhet ska ingå som en naturlig del i verksamheten och ska utvecklas, vidmakthållas och följas upp genom ett långsiktigt systematiskt arbetssätt. Vi ska vidareutveckla en anda och medvetenhet som medför en god arbetsmiljö inom elsäkerhet.

- Personal som utför åtgärder på elektriska anläggningar och elektriska utrustningar där elektrisk fara kan förekomma ska ha den säkerhetskompentens som de aktuella uppgifterna kräver. Personalen ska ledas av chefer som erhållit kunskap om elsäkerhet och har tilldelats befogenheter samt resurser för att leda sin personal.
- Elektriska anläggningar och elektriska utrustningar ska skötas i enlighet med kraven i elsäkerhetslagstiftningen och eventuella krav från försäkringsbolag. Detta för att förebygga person- och saskador på grund av elektrisk ström och att våra system är driftsäkra över tiden.
- Uppgifter inom elsäkerhetens ansvarsområden ska vara tydliga och fördelade till chefer och andra medarbetare med erforderlig kompetens och befogenheter inom organisationen.

Uppgifter som ska utföras inom elsäkerhet

Respektive nämnd ansvarar för att uppgiftsfördelningen till förvaltningsdirektören även omfattar uppgifter inom elsäkerhetslagstiftningens krav. Elsäkerhetsarbetet är varje nämnds och förvaltnings egna ansvar och finansieras inom nämndens ekonomiska ramar.

Beroende på uppdrag blir påverkan av arbetsmiljö- och elsäkerhetslagstiftningens krav varierande inom stadens olika verksamheter. Mot denna bakgrund krävs att arbetet inleds med en analys för att fastställa i vilken omfattning som verksamheten är berörd av kraven.

Uppgifter som ska utföras av förvaltningar inom Staden:

1. En övergripande analys som ger svar på om verksamheten påverkas av något av elsäkerhetens tre ansvarsområden.
2. För de verksamhetsområden som påverkas av något av de tre ansvarsområdena inom elsäkerhet ska en fördjupad analys utföras som svarar på:
 - a. Vilket eller vilka ansvarsområden är aktuella?
 - b. Var i organisationen sker påverkan av kraven?
 - c. Vem eller vilka delar av personalen inklusive chefer är berörda?
 - d. Finns det rutiner för att omhänderta de uppgifter inom elsäkerhet som är aktuella?
 - e. Finns det utrymme för förbättringar, tex rutiner, dokumentation, kompetens mm?

3. Chefer som leder verksamheter som påverkas av arbetsmiljö- och elsäkerhetslagstiftningens krav på elsäkerhet ska ges möjlighet till chefsutbildning inom elsäkerhet.
4. Roller och uppgifter ska tydliggöras för berörd personal.
5. Se till att berörd personal har den säkerhetskompetens som krävs för uppgiften och tillgång till lämplig skyddsutrustning.
6. Kontinuerligt arbeta för att bibehålla kvaliteten i det systematiska elsäkerhetsarbetet över tid.

Samordning av elsäkerhet inom stadens förvaltningar

Göteborgs Stad har tillsatt en samordningsfunktion för elsäkerhet, benämnd elsäkerhetssamordnare, med uppgift att stödja stadens förvaltningar i arbetet med att analysera, implementera och vidmakthålla ett systematiskt elsäkerhetsarbete.

Respektive verksamhetsområde som berörs eller kan beröras av arbetsmiljö- och/eller elsäkerhetslagstiftningens grundkrav på elsäkerhet kan avropa stöd.

Uppföljning

Varje förvaltning ansvarar för att bedriva och följa upp sitt systematiska elsäkerhetsarbete i enlighet med denna riktlinje.

Stadsfastighetsförvaltningen ansvarar för att årligen följa upp och sammanställa samtliga förvaltningarnas systematiska elsäkerhetsarbete.

Bilagor

1. Göteborgs Stads egenkontrollprogram för elsäkerhet